

Π & Φ

Περιοδικό Ενημερωτικό Δελτίο
του Τμήματος Περιβάλλοντος,
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

3^ο Διεθνές Ευρασιατικό Ορνιθολογικό Συνέδριο

Αναμνηστική φωτογραφία των
συμμετεχόντων στο συνέδριο

Από τις 8 έως τις 11 Απριλίου 2010 πραγματοποιήθηκε στο Λόφο του Πανεπιστημίου Αιγαίου το **3^ο Διεθνές Ευρασιατικό Ορνιθολογικό Συνέδριο**. Επικεφαλής της Επιστημονικής και Οργανωτικής Επιτροπής ήταν ο **Επίκουρος Καθηγητής** του Τμήματος Περιβάλλοντος **κ. Τριαντάφυλλος**

Ακριώτης. Το επιστημονικό πρόγραμμα περιελάμβανε ένα ευρύ φάσμα θεματικών που σχετίζονταν με τις σύγχρονες μεθόδους καταγραφής της κατανομής των ειδών της ορνιθοπανίδας, τις μεταναστευτικές στρατηγικές των πουλιών, τη διατήρηση απειλούμενων ειδών καθώς και με τη δυνατότητα απόκρισης των ειδών στην κλιματική αλλαγή, με 26 προφορικές παρουσιάσεις και περίπου 60 posters. Έλαβαν μέρος περίπου 70 συνέδριοι που προέρχονταν από 18 χώρες της Ευρώπης και της Ασίας, από την Πορτογαλία έως τις ακτές του Ειρηνικού. Σημαντική στιγμή του Συνεδρίου ήταν η κεντρική ομιλία του **διακεκριμένου Γάλλου επιστήμονα Jacques Blondel**. Ο καθηγητής Blondel έχει πάνω από 4 δεκαετίες σημαντική συνεισφοράς στην κατανόηση των παραγόντων που διαμορφώνουν την ποικιλότητα και την εξέλιξη των ειδών και ειδικότερα στους μηχανισμούς προσαρμογής των ειδών στα νησιωτικά οικοσυστήματα.

Το «Θεοφράστειο» πάει Αθήνα...

Το **Π.Μ.Σ. Θεοφράστειο "Περιβαλλοντική και Οικολογική Μηχανική"** πραγματοποίησε εκπαιδευτική εκδρομή στην Αθήνα από τη Δευτέρα 12 έως και την Τετάρτη 14 Απριλίου 2010. Οι φοιτητές του ΠΜΣ επισκέφτηκαν τις μονάδες επεξεργασίας λυμάτων Ψυτάλλειας και Μεταμόρφωσης, τις μονάδες επεξεργασίας νερού Γαλατσίου και Ασπροπύργου, τους χώρους υγειονομικής ταφής απορριμμάτων Λιοσίων και το Σταθμό Μεταφόρτωσης Σχιστού καθώς και τις εγκαταστάσεις της Ελληνικής Εταιρείας Ανάκτησης και Ανακύκλωσης στην Αθήνα.

Περιεχόμενα

Διεθνές Ορνιθολογικό Συνέδριο	1
ΒΙΒΛΙΟ: Η Ιδέα της Φύσης	2
Ένα φυτό που τρώει νικέλιο!	2
Μέρα Περιβάλλοντος 2010	3
Ο Απόφοιτος: Πρ. Γαβριήλ	3
Νέο Δ.Σ. της Ένωσης Περ/λόγων	4
Νέοι Διδάκτορες	4
ΒΙΒΛΙΟ: Το περιβαλλοντικό κίνημα στην Τουρκία	4
Δημοσιεύσεις	5
Εκδήλωση για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	5
Πανελλήνιο Συνέδριο Περ/κης Πολιτικής & Ηθικής	6

Το επόμενο Τεύχος του 'Π & Φ' θα κυκλοφορήσει το Δεκέμβριο 2010.

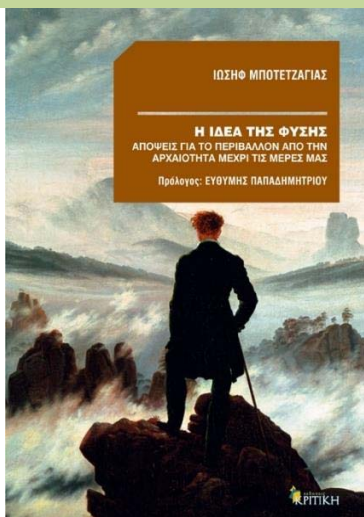
Συντακτική Επιτροπή:

Κώστας Θεοδώρου
Όλγα-Ιωάννα Καλαντζή
Ιωσήφ Μποτετζάγιας

Η Ιδέα της Φύσης: απόψεις για το περιβάλλον από την αρχαιότητα μέχρι τις μέρες μας

Ιωσήφ Μποτετζάγιας (Εκδόσεις Κριτική, 2010)

Στην ιστορία της Δυτικής σκέψης, οι άνθρωποι έθεταν επίμονα τρία ερωτήματα για τη Γη και τη σχέση τους με αυτήν: Είναι η Γη μια δημιουργία που εξυπηρετεί συγκεκριμένο σκοπό; Τα διαφορετικά κλίματα, η ποικιλία, η διαμόρφωση των ηπείρων της έχουν επηρεάσει την ηθική και κοινωνική φύση των ανθρώπων; Κατά τη μακρά παρουσία του στη Γη, με ποιον τρόπο την έχει αλλάξει ο άνθρωπος από την υποτιθέμενη «παρθένα» της κατάσταση; (Clarence J. Glacken, 1967)

Σε αυτά τα τρία βασικά ερωτήματα επιχειρεί να απαντήσει το βιβλίο του **Επίκουρου Καθηγητή** του Τμήματος Περιβάλλοντος κ. **Ιωσήφ Μποτετζάγια**. Ξεκινώντας από τους αρχαίους πολιτισμούς, τις μονοθεϊστικές θρησκείες της Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής και φτάνοντας στα κελύσματα του σύγχρονου περιβαλλοντικού κινήματος για επιστροφή στη φύση, ο συγγραφέας τοποθετεί τις αντιλήψεις των ανθρώπων για το περιβάλλον τους στην ιστορική τους διάσταση. Η βασική θέση του είναι πως η πρόσληψη του φυσικού περιβάλλοντος από τον άνθρωπο είναι «κοινωνικά διαμεσολαβημένη»: παρότι η φύση αποτελεί μια αντικειμενική πραγματικότητα, ο τρόπος με τον οποίο γίνεται αντιληπτή από τον άνθρωπο

εισάγει ένα υποκειμενικό στοιχείο. Γι' αυτό το λόγο ο συγγραφέας υποστηρίζει πως το περιβάλλον είναι μια «πολιτισμική κατασκευή», μια «Ιδέα», στο μέτρο που η εικόνα του αποτελεί τον αντικατοπτρισμό του ανθρώπου ο οποίος, ανάλογα με τις εποχές και τις κοινωνικοπολιτισμικές συνθήκες, αποδίδει στη φύση κάποια ποιοτικά χαρακτηριστικά.

Το 2009, η Ελλάδα έσπασε το «φράγμα» των 1.000 MW εγκατεστημένης ισχύος σε αιολικά πάρκα – αλλά συνεχίζει να αντιπροσωπεύει μόλις το 1,5% της συνολικής ισχύος στην Ευρώπη των 27.

Ένα φυτό που «τρώει» νικέλιο (... και ενδημεί στη Λέσβο!)

Το **Εργαστήριο Διαχείρισης Βιοποικιλότητας** του Τμήματος μας, με επικεφαλής τον **Επίκουρο Καθηγητή Παναγιώτη Δημητρακόπουλο**, διεξάγει τα τελευταία 3 χρόνια έρευνα πάνω στις ιδιότητες και την προσαρμογή ενός από τα δύο ενδημικά είδη της Λέσβου, το *Alyssum lesbiacum*. Η ιδιαιτερότητα του είδους αυτού είναι ότι **φύεται αποκλειστικά σε σερπεντινικά εδάφη** τα οποία αποτελούν αφιλόξενα περιβάλλοντα για την πλειονότητα των φυτικών ειδών λόγω της χημικής τους σύστασης: (α) χαμηλές συγκεντρώσεις ασβεστίου σε σχέση με του μαγνησίου, (β) ανεπάρκεια μακροθρεπτικών στοιχείων (N, P, K), και (γ) υψηλά επίπεδα μετάλλων (Ni, Cr, Co, και μερικές φορές Mn ή/και Cu). Το *Alyssum lesbiacum* ακολουθεί μία ιδιαίτερη στρατηγική προσαρμογής, αφού **υπερσυσσωρεύει νικέλιο στους ιστούς του** σε συγκεντρώσεις που υπερβαίνουν το 2% του ξηρού του βάρους (Kazakou et al. 2008, Kazakou et al. 2010). Όπως μας αναφέρει ο υποψήφιος διδάκτορας του Τμήματος Γιώργος Αδαμίδης που διεξάγει την έρευνά του πάνω στο *A. lesbiacum*, «η έρευνα των ιδιοτήτων του *A. lesbiacum* έχει σημαντικό **αντίκτυπο στις περιβαλλοντικές τεχνολογίες**, αφού μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αποκατάσταση ρυπασμένων, με βαρέα μέταλλα, εδαφών».

To Alyssum lesbiacum

To Alyssum lesbiacum υπερσυσσωρεύει νικέλιο στους ιστούς του σε συγκεντρώσεις που υπερβαίνουν το 2% του ξηρού του βάρους

Επιστημονικές αναφορές:

Kazakou E., Dimitrakopoulos P.G., Baker A.J.M., Reeves R.D., Troumbis A.Y. 2008. *Hypotheses, mechanisms and trade-offs of tolerance and adaptation to serpentine soils: from species to ecosystem level*. Biological Reviews 83: 495-508.

Kazakou E., Adamidis G.C., Baker A.J.M., Reeves R.D., Godino M., Dimitrakopoulos P.G. 2010. *Species adaptation in serpentine soils in Lesbos Island (Greece): metal hyperaccumulation and tolerance*. Plant and Soil, doi: 10.1007/s11104-010-0302-9

Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος 2010

Οι μικροί καλλιτέχνες επί το έργον

με την καθοδήγηση των καθηγητών του Τμήματος, κ.κ. Όλγας-Ιωάννας Καλαντζή και Παναγιώτη Δημητρακόπουλου, ετοίμασαν ένα ενημερωτικό φυλλάδιο για την κατάσταση και τα οφέλη της βιοποικιλότητας το οποίο μοίρασαν στους επισκέπτες του πάρκου ενώ επίσης τους ενημέρωσαν για τις περιοχές ιδιαίτερης οικολογικής σημασίας της χώρας μας. Οι μικρότεροι σε ηλικία επισκέπτες είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν για τα απειλούμενα είδη, να τα ζωγραφίσουν, να παίξουν παιχνίδια στους Η/Υ σχετικά με τις απειλές που αντιμετωπίζουν διάφορα ζωικά είδη στη χώρα μας ή ακόμα και να "αποκτήσουν" ένα ζωάκι body-paint!

Η σημασία της βιοποικιλότητας είναι δύσκολο να υποτιμηθεί. Η βιοποικιλότητα υποστηρίζει την ανθρώπινη ζωή μέσω του καθαρισμού του αέρα και του νερού και της αποδόμησης των αποβλήτων, της μερικής σταθεροποίησης του κλίματος, της ανακύκλωσης και κυκλοφορίας των θρεπτικών συστατικών, της δημιουργίας και διατήρησης των εδαφών, της προστασίας των ακτών από τη διάβρωση λόγω των κυμάτων, της επικονίασης των φυτών και του ελέγχου των περισσότερων πιθανών γεωργικών ζιζανίων.

Και όμως όλος αυτός ο πλούτος απειλείται καθημερινά. Γύρω στο 50% όλων των ειδών θηλαστικών,

Για άλλη μία χρονιά το Τμήμα Περιβάλλοντος σε συνεργασία με την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου οργάνωσαν μία κεντρική εκδήλωση για την Παγκόσμια Μέρα Περιβάλλοντος, στο πάρκο της Αγίας Ειρήνης. Θέμα της εφετινής εκδήλωσης ήταν η βιοποικιλότητα, καθώς το τρέχον έτος έχει οριστεί ως Έτος της Βιοποικιλότητας από τον Ο.Η.Ε. Οι βασικοί συντελεστές της εκδήλωσης ήταν οι προπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματός μας οι οποίοι,

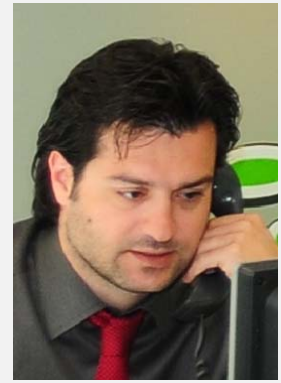
Οι περιοχές ιδιαίτερης οικολογικής σημασίας με τις ζωγραφιές των παιδιών

πουλίων και ερπετών θα χαθεί στα επόμενα 300-400 χρόνια ενώ κάθε είκοσι λεπτά ένα είδος τροπικού ψαριού εξαφανίζεται για πάντα. Τα πράγματα δεν είναι καλύτερα στην πατρίδα μας. Παρότι το 25% της Ελληνικής επικράτειας έχει ενταχθεί στο Δίκτυο Natura 2000, το 15% των σπονδυλόζων και το 50% των ασπονδύλων της χώρας μας κινδυνεύουν με εξαφάνιση στο άμεσο μέλλον.

Οι συντελεστές της εκδήλωσης

Μόλις οι 8, από τους 38 χιλιάδες τόνους (ή 21%) των συσσωρευτών που εισήχθησαν στην Ελλάδα το 2008, ανακυκλώθηκαν. Οι υπόλοιποι «αγνοούνται» - κατά παράβαση της σχετικής Οδηγίας 2006/66/ΕΕ η οποία ορίζει ανακύκλωση για το 100%.

ΒΙΟ: Ο Προκόπης Γαβριήλ γεννήθηκε στην Αθήνα το 1972 και αποφοίτησε από το Τμήμα Περιβάλλοντος το 1996, ενώ παρακολούθησε μεταπτυχιακές σπουδές Ωκεανογραφίας στη Σχολή Θετικών Επιστημών του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Εργάστηκε για περισσότερο από 10 χρόνια σε μη κυβερνητικές οργανώσεις με βασικό αντικείμενο το συντονισμό και τη διαχείριση προγραμμάτων για την προστασία του περιβάλλοντος και τις συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΟΤΑ. Το 2000 πραγματοποίησε πρακτική εξάσκηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το 2002 εργάστηκε ως σύμβουλος του UNEP-MAP. Από το 2008 είναι στέλεχος της Μονάδας Περιβάλλοντος της Τράπεζας Πειραιώς.

Για έναν νέο της μεγαλούπολης όπως εγώ, η Λέσβος ήταν μάλλον ένας προορισμός άγνωστος, ανεπιθύμητος, αρχικά χωρίς προκλήσεις. Θυμάμαι ακόμα το Σεπτέμβρη, την πρώτη μέρα που έφτασα με το «Σαλπώ» στο λιμάνι της Μυτιλήνης: «να γραφτούμε και να φύγουμε πατέρα!». Θυμάμαι όμως επίσης ότι μέσα σε λίγες μόνο μέρες ο τόπος, το νησί, ξύπνησαν αισθήσεις που δεν είχα ανακαλύψει, πτυχές του εαυτού μου, του φοιτητή, του ξέγνοιαστου τύπου που έχει μπροστά του όλη του τη ζωή. Τα πρώτα μαθήματα, στο Κομνηνάκειο, δεν μπορώ να πω ότι τα προτιμούσα από το φραπέ στο *Hott Spott*. Όσο ο καιρός περνούσε, όμως, το αντικείμενο της επιστήμης του Περιβάλλοντος ξεδίπλωνε τα μυστικά του και σταδιακά αντιλαμβάνομουν που βαδίζω. Μετά πήγα και στο Παρίσι, στη Σορβόνη, με το *Erasmus*. Μεγάλες στιγμές... Οι βόλτες στην ανοιξιάτικη Μυτιλήνη, στο Μόλυβο, στον κόλπο της Γέρας με τα δίκυκλα, τα ατέλειωτα ούζα στο Καγιάνι, τα χαμάμ, το φαγητό στον Ερμή και στην Ψάθα, οι συναυλίες στο Κάστρο, οι ποδοσφαιρικές κόντρες με τα άλλα έτη, ο Κώστας που έφυγε νωρίς και μας ένωσε όλους σαν ένα, ακόμη και τώρα, χρόνια αρκετά μετά την αποφοίτησή μας, δεν είναι απλά φοιτητικές αναμνήσεις, είναι πολύχρωμα κομμάτια του DNA μας, ενός παζλ που συνθέτει τελικά έναν επαγγελματία περιβαλλοντολόγο. Δεν δυσκολεύτηκα να βρω γρήγορα δουλειά, αρχικά στην ΝΕΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ και στη συνέχεια στο ΔΙΠΕ, δύο περιβαλλοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις με πλούσια δράση. Σήμερα εργάζομαι ως υπεύθυνος διαχείρισης των λειτουργικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων της Τράπεζας Πειραιώς. Είμαι αρμόδιος για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της Τράπεζας.

Νέο Δ.Σ. της Ένωσης Περιβαλλοντολόγων Ελλάδας (Ε.Π.Π.Ε.)...

Η Ένωση Πτυχιούχων Περιβαλλοντολόγων Ελλάδας (ΕΠΠΕ) εξέλεξε νέο Διοικητικό Συμβούλιο. Στο νέο ΔΣ συμμετέχουν περιβαλλοντολόγοι εγκατεστημένοι και εκτός Αττικής (δύο στη Μυτιλήνη και από ένας σε Θεσσαλονίκη και Χίο). Η σύνθεση του νέου Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΠΠΕ έχει ως εξής:

Κουμούσης Φώτιος, Πρόεδρος

Τσολάκης Γεώργιος, Αντιπρόεδρος

Μούντριχας Αναστάσιος, Γενικός Γραμματέας

Μπαλής Μάριος, Ειδικός Γραμματέας

Καρίβαλη Μαριάννα, Ταμίας

Γεωργιάδης Γεώργιος & Τοπουζέλης Κων/νος, Μέλη

Στυλογιάννη Αικατερίνη & Λάμπρου Δημήτριος,
Αναπληρωματικά Μέλη

Στο νέο Διοικητικό Συμβούλιο ευχόμαστε καλή δύναμη και κάθε επιτυχία στα νέα του καθήκοντα.

Στοιχεία Επικοινωνίας της ΕΠΠΕ:

Βουλγαροκτόνου 30, ΤΚ 11472,

Τηλ/Fax: 210.64.92.095 - email: env@env.aegean.gr,

http:// www.eppe.gr

...και νέοι Διδάκτορες του Τμήματος...

Μεταξύ Ιανουαρίου και Μαΐου 2010 αναγορεύτηκαν σε Διδάκτορες του Τμήματος οι κάτωθι:

Γιαννέλη Μαρία, Επίδραση του Χλωριδικού Πλούτου και της Εδαφικής Υγρασίας στις Κοινότητες των Αρθροπόδων σε Πειραματικές και Φυσικές Μεσογειακές Χορτολιβαδικές Κοινότητες

Μαχλέρας Αθανάσιος, Οικονομική Αξιολόγηση Περιβαλλοντικών Αξιών στη Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Πολιτική Προστασίας των Υδάτινων Πόρων: Μια Συνδυαστική Προσέγγιση των Μεθόδων Πειράματος Επιλογής και Πιθανολογικής Αξιολόγησης

Περδικάρης Κωνσταντίνος, Βιολογία και κατανομή των πληθυσμών των ειδών των καραβιδών στα εσωτερικά νερά της Ελλάδας

Στρογγυλούδη Ευαγγελία, Εκτίμηση της ποιότητας του παράκτιου θαλάσσιου περιβάλλοντος σε σχέση με τα στοιχεία Cd,Cu,Cr, Ni, Zn, Fe, Mn μέσω του βενθικού οργανισμού *Mytilus galloprovincialis*

Ευχόμαστε στους νέους συναδέλφους καλή σταδιοδρομία και ευόδωση όλων των στόχων τους.

From Environmentalism to Transenvironmentalism

*The Ethnography of an Urban Protest
in Modern Istanbul*

Aimilia Voulvoulou

PETER LANG

From Environmentalism To Transenvironmentalism: The Ethnography of an Urban Protest in Modern Istanbul

Αιμιλία Βουλβούλη (Peter Lang, 2009)

Το βιβλίο βασίζεται σε 18αμηνη επιτόπια έρευνα στη γειτονική Τουρκία και συγκεκριμένα στην Κωνσταντινούπολη και αποτελεί μια εθνογραφική μελέτη μιας κινητοποίησης βάσης (grassroots mobilisation) στην περιοχή Αρναβούτκιοϊ.

Η κινητοποίηση αυτή οργανώθηκε ως απάντηση των κατοίκων της περιοχής στην απόφαση της Τουρκικής κυβέρνησης για την κατασκευή μιας γέφυρας που θα ενώνει το ασιατικό με το ευρωπαϊκό κομμάτι της πόλης. Αντιτιθέμενοι στην κατασκευή της γέφυρας οι κάτοικοι του Αρναβούτκιοϊ συγκρότησαν μία ομάδα την οποία ονόμασαν Πρωτοβουλία Περιοχής Αρναβούτκιοϊ (στα τουρκικά Arnavutköy Semt Girişimi-ASG). Σύμφωνα με τους συμμετέχοντες στην Πρωτοβουλία οι λόγοι που οδήγησαν στην δημιουργία της ομάδας αυτής αφορούν στα καταστρεπτικά αποτελέσματα που η κατασκευή θα έχει στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον καθώς επίσης και στην πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής. Το βιβλίο κινείται γύρω από δύο βασικούς άξονες. Αρχικά πλαισιώνει την διαμαρτυρία κάνοντας μια αναδρομή στην πολιτική ιστορία της Τουρκίας με στόχο την καλύτερη κατανόηση του αναγνώστη των δομών και διαδικασιών που γεννούν τέτοιου είδους ομάδες στη σύγχρονη Τουρκία. Στη συνέχεια προχωράει σε μια ανάλυση η οποία εστιάζει στο χαρακτήρα και στις πρακτικές της ομάδας καθώς επίσης και στις ταυτότητες που αναδύονται μέσα από την συμμετοχή σε αυτή. Αποτέλεσμα αυτής της οπτικής είναι η ανάλυση της Πρωτοβουλίας ASG ως αποτέλεσμα του χαρακτήρα της τούρκικης δημόσιας ζωής αλλά και ως αποτελεσμάτων ταυτοτήτων των συμμετεχόντων σ' αυτή. Η ανάλυση αυτή οδηγεί στην διάκριση του επίσημου περιβαλλοντικού και διαπεριβαλλοντικού χαρακτήρα της Πρωτοβουλίας.

Ο καθηγητής Θεμιστοκλής Λέκκας Πρόεδρος της ΕΥΔΑΠ

Με απόφαση του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ο **Καθηγητής** Περιβαλλοντικής Μηχανικής του Τμήματος Περιβάλλοντος, κ. **Θεμιστοκλής Λέκκας**, τοποθετήθηκε πρόεδρος της ΕΥΔΑΠ (Εταιρία Ύδρευσης & Αποχέτευσης Πρωτεύουσας).

Ο κ. Λέκκας είναι ένα από τα παλαιότερα μέλη ΔΕΠ του Τμήματός μας, στο οποίο εντάχθηκε το 1987. Έχει διατελέσει Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αιγαίου την περίοδο 1997-2003. Το 'Π&Φ' συγχαίρει τον εκλεκτό συνάδελφο και του εύχεται κάθε επιτυχία στα νέα του καθήκοντα.

Botetzagias I., Robinson Pr. & Venizelos L. (2010), *Accounting for Difficulties faced in Materializing a Transnational ENGO Conservation Network: A Case-Study from the Mediterranean*, *Global Environmental Politics*, 10(1):115-151.

Hatzopoulos J., Santorinaiou At. & Gitakou D. (2010) *Coordination of public policies for flood protection using remote sensing and GIS technologies for coastal urban landscapes at water territories*, Proceedings of the annual conference of the ASPRS, April 26-30, San Diego, CA.

Hatzopoulos J., Efthimiadou Chr. (2010) *Sustainable management of insular environment using GIS & remote sensing technologies*, Proceedings of the ASPRS Annual Conference, April 26-30, San Diego, CA.

Jones N. (2010) *Environmental activation of citizens in the context of policy agenda formation and the influence of social capital*, *The Social Science Journal*, 47(1): 121-136.

Kazakou E., **Adamidis G.C.**, Baker A.J.M., Reeves R.D., Godino M., **Dimitrakopoulos P.G.** (2010), *Species adaptation in serpentine soils in Lesbos Island (Greece): metal hyperaccumulation and tolerance*. *Plant and Soil*, doi: 10.1007/s11104-010-0302-9

Matsoukas C., Hatzianastassiou N., Fotiadi A. *et al.* (2010), *The effect of Arctic sea-ice extent on the absorbed (net) solar flux at the surface, based on ISCCP-D2 cloud data for 1983-2007*, *Atmospheric Chemistry and Physics*, 10(2):777-787

Stasinakis A.S., Kordoutis C., I., Tsiouma V.C., Gatidou G., Thomaidis N.S. (2010) *Removal of selected endocrine disrupters in activated sludge systems: Effect of sludge retention time on their sorption and biodegradation*, *Bioresource Technology* 101:2090-2095.

Samaras V., Thomaidis N.S., Stasinakis A.S., Gatidou G., Lekkas T.D. (2010) *Determination of selected non-steroidal anti-inflammatory drugs in wastewater by gas chromatography – mass spectrometry*, *International Journal of Environmental Analytical Chemistry*, 90:219-229.

Stasinakis A.S. & Thomaidis N.S. (2010) *Fate and biotransformation of metal and metalloid species in biological wastewater treatment processes*. *Critical Reviews in Environmental Science and Technology* 40:307-364.

Νικολάου Ι., **Μποτετζάγιας Ι.** & **Ευαγγελινός Κ.** (2009), *Η αειφόρος λογιστική ως εργαλείο κοινωνικής λογοδοσίας των Μη-Κυβερνητικών Περιβαλλοντικών Οργανώσεων*, στο Α. Μακρυδημήτρης Α., Μαρούδας Λ. & Πραβίτα Μ.-Η.(επιμ.) Σύγχρονες τάσεις στη διοικητική επιστήμη: «Νέα Δημόσια Διοίκηση», εταιρική κοινωνική ευθύνη και κοινωνία των πολιτών, Σάκκουλας: Αθήνα, σ.σ. 989-1006

Αυτό είναι το κοινό επίσημο σήμα αναγνώρισης το οποίο θα φέρουν από 1^η Ιουλίου 2010 όλα τα βιολογικά προϊόντα τα οποία παράγονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εκδήλωση για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Στις αρχές Δεκεμβρίου 2009 πραγματοποιήθηκε στο ξενοδοχείο Sofitel Athens Airport η εκδήλωση CSR Reporting Forum 2009 από το Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ). Στα πλαίσια της εκδήλωσης πραγματοποιήθηκε παρουσίαση από το Τμήμα Περιβάλλοντος του Πανεπιστήμιο της αξιολόγησης των ελληνικών απολογισμών Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης βάσει του διεθνούς προτύπου GRI (Global Reporting Initiative). Ειδικότερα παρουσιάστηκε η κατάταξη των ελληνικών απολογισμών Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης όπως προκύπτει από μεθοδολογία που έχει αναπτύξει ερευνητική ομάδα στο Εργαστήριο Επιχειρησιακής Περιβαλλοντικής Πολιτικής και Διαχείρισης (ΕΕΠΠΔ) του

Τμήματός μας, με επικεφαλής τον **Λέκτορα κ. Κωνσταντίνο Ευαγγελινό**. Στη συνέχεια, ο **Ομότιμος Καθηγητής** του Τμήματός μας, και πρώτος Διευθυντής του ΕΕΠΠΔ, **κ. Κωνσταντίνος Σοφούλης** απένευσε τα βραβεία στις εταιρείες οι οποίες πρώτευσαν. Στις πρώτες θέσεις βρέθηκαν οι εταιρείες: **Τιτάν**, 1^ο Βραβείο υψηλής επίδοσης έκθεσης ΕΚΕ 2008 βάσει δεικτών GRI-G3. **Coca-Cola Hellenic**: 2^ο Βραβείο υψηλής επίδοσης έκθεσης ΕΚΕ 2008 βάσει δεικτών GRI-G3. **Coca-Cola 3E**: 3^ο Βραβείο υψηλής επίδοσης έκθεσης ΕΚΕ 2008 βάσει δεικτών GRI-G3. **Ελληνικά Πετρέλαια**: Βραβείο βέλτιστης ετήσιας προόδου για την έκθεση ΕΚΕ 2008 σε σχέση με την έκθεση ΕΚΕ 2007 βάσει δεικτών GRI-G3. Επιπλέον έπαινο υψηλής επίδοσης απέσπασαν οι εταιρείες Εμπορική Τράπεζα, Motor Oil, Τράπεζα Πειραιώς, Εθνική Τράπεζα, ΟΤΕ, ΑΓΕΤ Ηρακλής, Vodafone, Διεθνής Αερολιμένας Έλ. Βενιζέλος, Interamerican, S&B Βιομηχανικά Ορυκτά και Cosmote.

Η Διευθύντρια ΕΚΕ του ΤΙΤΑΝΑ, κα Μ. Αλεξίου, παραλαμβάνει το πρώτο βραβείο από τον Ομότιμο Καθηγητή κ. Κων/νο Σοφούλη

Πανελλήνιο Συνέδριο Περ/κης Πολιτικής & Ηθικής

Από τις εργασίες του Συνεδρίου

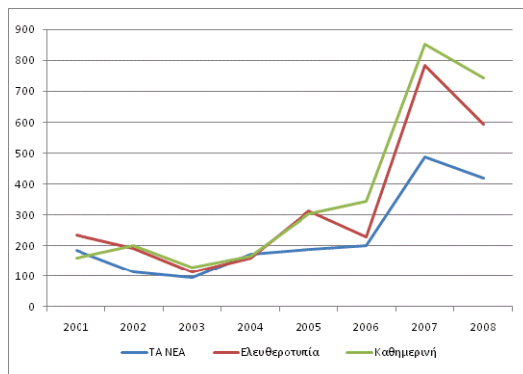
Με μεγάλη επιτυχία διεξήχθη για τρίτη συνεχόμενη χρονιά το Πανελλήνιο Συνέδριο 'Περιβαλλοντικής Πολιτικής και Διαχείρισης' μεταξύ 28 & 30 Μαΐου 2010. Θέμα του εφετινού συνεδρίου ήταν 'Αναζητώντας την Ηθική στην Πολιτική: Θέματα και προβλήματα της Βιοηθικής και της Περιβαλλοντικής Ηθικής & Φιλοσοφίας'. **Είκοσι συνέδριοι από δέκα Πανεπιστήμια** της χώρας παρουσίασαν, ανέλυσαν και συζήτησαν με τη συμμετοχή **δεκάδων προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών** του Πανεπιστημίου μας τα ηθικά και φιλοσοφικά ερωτήματα που εγείρουν οι

σύγχρονες επιστημονικές εξελίξεις και τα νέα περιβαλλοντικά προβλήματα. Το απόγευμα του Σαββάτου, 29 Μαΐου, προβλήθηκε η **βραβευμένη ταινία-ντοκιμαντέρ Earthlings (Γήινοι)**, η οποία πραγματεύεται την εκμετάλλευση των ζώων από τον πολιτισμό μας. Οι δυνατές –και συχνά σοκαριστικές– σκηνές της ταινίας καθήλωσαν τους θεατές και απετέλεσαν τροφή για σκέψη και προβληματισμό. Να σημειωθεί ότι η πραγματοποίηση του Συνεδρίου κατέστη δυνατή με την **ευγενική χορηγία και υποστήριξη** της τράπεζας **ALPHA Bank** και του **Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών 'Περιβαλλοντική Πολιτική & Διαχείριση'** του Τμήματός μας.

Υπογράφηκε μεταξύ των κυβερνήσεων Ελλάδας, Αλβανίας και ΠΓΔΜ συμφωνία για τη διασυνοριακή προστασία των Πρεσπών –η πρώτη αντίστοιχη συμφωνία στα Βαλκάνια.

Μελετώντας τα δίκτυα για την κλιματική αλλαγή

Πριν μερικούς μήνες, στην Κοπεγχάγη, οι ηγέτες του κόσμου απέτυχαν να συμφωνήσουν σε μέτρα αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής. Η αποτυχία της Κοπεγχάγης αναδεικνύει ένα βασικό δεδομένο της πολιτικής επιστήμης: οι πολιτικοί ηγέτες δεν υιοθετούν απαραίτητα εκείνες τις αποφάσεις τις οποίες τους υποδεικνύουν οι επιστήμονες. Για να ερμηνεύσουν πώς λαμβάνονται οι όποιες αποφάσεις, οι πολιτικοί επιστήμονες χρησιμοποιούν την έννοια των «πολιτικών δικτύων» (policy networks), δηλαδή την αλληλεπίδραση των δρώντων (ή παικτών), μέσα στο πολιτικό παιχνίδι, που ο καθένας τους έχει αφ' ενός συγκεκριμένα συμφέροντα και αφ' ετέρου την ικανότητα να να επηρεάζει την επιτυχία (ή μη) μια συγκεκριμένης πολιτικής. Μελετώντας τη δομή του «δικτύου» (network), δηλαδή τους τρόπους με τους οποίους οι διάφοροι δρώντες επικοινωνούν, αλληλεπιδρούν, ανταλλάσσουν πληροφορίες, πόρους και ούτω καθεξής για ένα συγκεκριμένο θέμα πολιτικής, είμαστε σε θέση να κατανοήσουμε ποιες «λύσεις» θα υιοθετηθούν εν τέλει. Προφανώς, οι λύσεις αυτές θα είναι εκείνες που υποστηρίζονται από την ισχυρότερη ομάδα εντός του συνολικού δικτύου. Αλλά, αυτό που ενώνει τους διάφορους παίκτες του πολιτικού παιχνιδιού δεν είναι μόνο τα κοινά *συμφέροντα*, αλλά επίσης και οι κοινές *πεποιθήσεις* και *αξίες* για ένα συγκεκριμένο θέμα, εξαιτίας των οποίων συγκροτείται ένα «δίκτυο συνηγορίας/υπεράσπισης» (advocacy network). Το διεθνές ερευνητικό πρόγραμμα **COMPON**, το οποίο συντονίζεται από το Πανεπιστήμιο της Μινεσότα, ΗΠΑ (<http://compon.org>), προσπαθεί να αναλύσει τα διαφορετικά εθνικά δίκτυα συνηγορίας. Η Ελληνική μελέτη περίπτωσης μελετάται από το **Εργαστήριο Επιχειρησιακής Περιβαλλοντικής Πολιτικής & Διαχείρισης**, με επικεφαλής τον **Επίκουρο Καθηγητή κ. Ιωσήφ Μποτετζάγια**. (πληροφορίες: <http://www.aegean.gr/environment/eeppd/labCOMPONGr.htm>).

Αριθμός άρθρων που αναφέρονται στην κλιματική αλλαγή στον Ελληνικό Τύπο, κατ' έτος

Υπερατλαντικές συνεργασίες

Για το εαρινό & χειμερινό εξάμηνα του 2011, ο **Καθηγητής κ. Γιάννης Χατζόπουλος** θα βρίσκεται ως **Επισκέπτης Καθηγητής στο Chapman University** (Orange, CA, ΗΠΑ). Το Chapman University έχει ξεκινήσει μια προσπάθεια για τη δημιουργία υποδομών και την συγκρότηση επιστημονικής ερευνητικής ομάδας η οποία ασχολείται με φυσικές καταστροφές (πυρκαγιές, πλημμύρες, σεισμούς και ακραία καιρικά φαινόμενα καθώς και με κλιματικές αλλαγές. Της προσπάθειας αυτής ηγείται ο εξ Ελλάδας προερχόμενος Μηνάς Καφάτος ο οποίος είναι Vice Chancellor for Special Projects, Director of the Center for Excellence in Applied, Computational, and Fundamental Science, καθώς και Professor of Physics, Computational Sciences and Engineering. Ο καθηγητής Χατζόπουλος κλήθηκε να συνεργαστεί στη διάρκεια της εκπαιδευτικής του άδειας με την ερευνητική ομάδα και να βοηθήσει στην ανάπτυξη σταθμού λήψης δορυφορικών εικόνων του MODIS και σαν σύμβουλος για την ανάπτυξη των συστημάτων Τηλεπισκόπησης και GIS ώστε να παρέχουν στήριξη στα προγράμματα για φυσικές καταστροφές και κλιματικές αλλαγές που εκπονούνται από την ερευνητική ομάδα.

Το Π&Φ ευχαρίστως δημοσιεύει πληροφορίες σχετικές με τις Επιστήμες του Περιβάλλοντος (έρευνες, συνέδρια, νέα βιβλία, βιβλιοκριτικές κ.ο.κ.). Μπορείτε να μας κοινοποιείτε το σχετικό υλικό στη διεύθυνση:
Ενημερωτικό Δελτίο 'Π&Φ',
Τμήμα Περιβάλλοντος,
Πανεπιστήμιο Αιγαίου, 81100 Μυτιλήνη
email: pf@aegean.gr
<http://www.aegean.gr/environment/p&f>